

[Hartel.]

blikket er begrænsede og ret indskrænkede — som gammel Forretningsmand beklager jeg at maatte sige, at det private Initiativ ikke er særlig levende i Danmark i Dag —, er der ikke noget at sige til, at man gennem dette Forslag ønsker at stimulere det, og dette kan ske gennem den Kredit, her stilles til Raadighed. Som Sikkerhed for denne Kredit skal der ydes en Slags Tørvepantebreve, eller hvad jeg skal kalde det, med Sikkerhed i Produktionen, altsaa en Art Analogi til de Høstpantebreve, vi kender fra andre Omraader. Vi har ikke noget imod den Form, her er valgt for Sikkerhedsstillelse, derimod er det klart, at hvis man ved privat Initiativ ønsker at fremme Tørveproduktionen — det er gavnligt og nødvendigt —, maa der være en vis Sikkerhed for, at de Mennesker, som nu kaster sig ud i dette Arbejde og eventuelt producerer store Tørvemængder og ligger med betydelige Lagre, ogsaa den Dag, fredeligere Tilstande indtræder, kan være sikre paa at faa dem afsat, saaledes at de ikke lider direkte Tab. Hvis det hele bliver en kortvarig Proces, bliver der ikke nogen tidligere Produktion at fordele et saadant Tab paa, man har saa ikke Aaret forud haft en Fortjeneste, man staar maaske kun med et Aars Produktion og vil ikke være i Stand til at dække de Omkostninger, der har været ved at anskaffe det Materiel, som er nødvendigt. Jeg mener, der er en vis Forskel paa det, det ærede Medlem Hr. Henning Hasle fremhævede med Hensyn til Lagrene af Brændsel hos vore Grossister, de har jo haft en Periode med betydelige Indtjeningsmuligheder forud og har opsparet en vis Reserve — vi ved, at Brændelet er ikke just blevet billigere i denne Tid. Her er der derimod Tale om at forcere en ny Virksomhed, hvor maaske et enkelt Aars Produktion skal bære samtlige Omkostninger, og saa er Forholdet et noget andet. Det maa kaldes en fra Samfundets Synspunkt fortjenstfuld Handling at tage Tørveproduktionen op i større Omfang end i Dag, og jeg mener, at de Mennesker maa befries for Angsten for at brænde inde med usælgelige Lagre eller med Lagre, der kun kan sælges til lav Pris.

Lovforslaget indeholder ikke et eneste Ord om det, der fandtes en hel Paragraf om, nemlig § 12, i Loven af 1917, nemlig om Arbejdskraften til denne Tørveproduktion. Det er ikke ukendt, at der ikke er nogen særlig stor Arbejderstab at tage af ude paa Landet, og det kan let føre til, at en Del af den Arbejdskraft, der er beskæftiget ved Landbruget, midlertidig søger over

til Brunkuls- og Tørveproduktionen, og saa vilde vi staa i den kedelige Situation, at et for Samfundet produktivt og meget værdifuldt Arbejde, Landbruget, vilde komme ud for yderligere Vanskeligheder. Det mener jeg bør undgaas. I denne Henseende indeholdt Loven af 1917 visse Bestemmelser, idet den anordnede en Art Arbejdspligt. Ikke-Familieforsørgere kunde modtage Paabud om, at de skulde tage Arbejde i en anden Kommune end deres Opholdskommune, naar det drejede sig om Arbejde ved Fremstilling af Brændsel i Skove, Moser o. lign. Nægtelse kunde medføre Fortabelse af ekstraordinær Arbejdsløshedshjælp. Jeg ser ikke rettere, end at man maa ind paa tilsvarende Foranstaltninger baade for at faa Arbejdskraften, hvor den er ubetinget nødvendig, og for ikke at tappe Landbruget for dets Arbejdskraft. Der ligger her et Problem, jeg gerne vil henvende Regeringens Opmærksomhed paa.

Da jeg af Brændselsnævnets Betænkning ser, at man mener, Maksimalpris paa et givet Tidspunkt kan blive nødvendig for Tørveproduktionen, vil jeg til Slut advare imod, at man sætter Prisen for lavt, saaledes at der ingen Tilskyndelse bliver til at tage den Produktion op, som man ønsker at fremme.

I øvrigt kan jeg give min Billigelse til den Udtalelse, Ministeren fremsatte i Indledningen til sin Tale ved Lovens Fremsettelse, idet han udtalte, at det maaske var godt, at vi i en længere Periode ikke havde anvendt disse Reserver af Brændsel, som vi raader over — nu kunde dette komme os til gode. Det var en helt rigtig Udtalelse. Disse Tørvemoser og Brunkulslejer tjener som Reserve for det danske Folk i en vanskelig Situation. Men nu befinder Landet sig i en vanskelig Situation, og vi maa udnytte disse Reserver paa den bedste Maade. Det har ogsaa været Hensigten med mine Bemærkninger her at redegøre for, hvorledes Mulighederne udnyttes mest hensigtsmæssigt efter vor Opfattelse. Parolen maa være: Den størst mulige Sparsommelighed med Forbruget af Brændsel saavel i de enkelte Husholdninger som inden for Industrien og den størst mulige Fart i den hjemlige Produktion.

Hvis der kan tages rimeligt Hensyn til de Indvendinger, jeg her har gjort, ser jeg ikke andet, end at vi ogsaa fra vor Side kan tiltræde det foreliggende Lovforslag.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg takker for den velvillige Modtagelse, det foreliggende Lovforslag har